

Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (*)

Υπό τοῦ καθηγητοῦ JAN TINBERGEN

1. Εἰσαγωγή

Ἡ παραγωγή εἶναι ἀπαραίτητη διὰ τὴν σύγχρονον ἀνθρωπίνην ζωὴν. Αἱ παραγωγικαὶ δραστηριότητες λαμβάνουν πολὺ διαφορετικὰς μορφάς, ἀπὸ τῆς μικρᾶς αὐτάρκους ἀγροτικῆς ἐκμεταλλεύσεως μέχρι τῶν συνθέτων καὶ πολὺ ὀργανωμένων μεθόδων τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἑνὸς μεγάλου διεθνοῦς συγκροτήματος. Ἐπίσης, ἡ παραγωγή καὶ ἡ ὀργάνωσίς της μετεβλήθησαν κατὰ πολὺν μὲ τὴν πάροδον τοῦ καιροῦ. Τὰς φαιουδαλικὰς μορφὰς ἠκολούθησαν αἱ σύγχρονοι βιομηχανικαὶ μορφαὶ ὀργανώσεως. Εἰς τὰς κομμουνιστικὰς χώρας, ἕνα δεσπόμενον μέρος τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ ἀνήκει εἰς τὴν κοινότητα καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον συγκεντρωτικῆς σχεδιοποιήσεως. Τὸ δυτικὸν σύστημα παραγωγῆς καὶ τὰ κομμουνιστικὰ συστήματα παραγωγῆς εὐρίσκονται ἐπίσης ὑπὸ συνεχῆ μεταμόρφωσιν. Ἡ Δύσις ἔχει εἰσαγάγει ἕνα μεγάλῃς σημασίας δημόσιον τομέα καὶ αὐξανόμενῃ σχεδιοποίησιν. Αἱ κομμουνιστικαὶ χώραι μετερρῦθμισαν τὴν πολιτικὴν των ἐπὶ τῶν μισθῶν, τὴν ἀγροτικὴν πολιτικὴν των καὶ τὸν βαθμὸν συγκεντρωτικότητος εἰς τὴν λήψιν τῶν ἀποφάσεων. Πάντα ταῦτα εἶναι ἐνδεικτικὰ μ' αἷς συνεχοῦς διαδικασίας προσαρμογῆς εἰς τὰς περιστάσεις καὶ τὰς νέας γνώσεις.

Ταυτοχρόνως, οἱ δύο κύριοι τομεῖς παραγωγῆς εὐρίσκονται εἰς κατάστασιν ἀνταγωνισμοῦ, ἕκαστος δὲ ἐξ αὐτῶν ὑποστηρίζει ὅτι εἶναι ὁ καλύτερος. Ὁ ἀνταγωνισμὸς αὐτὸς ἔχει ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον διὰ τὰς ἐν ἀναπτύξει καὶ ἀδεσμεύτους» χώρας, αἱ ὁποῖαι ἀναζητοῦν τὸ σύστημα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θὰ τὰς βοηθήσῃ νὰ ἀποκτήσουν μεγαλυτέραν εὐημερίαν.

Λόγω τῶν διακυβευομένων ζωτικῶν συμφερόντων δὲν θὰ ἀποκλεισόμεν ἐκ τῶν προτέρων τὰς δυνατὰς λύσεις διὰ λόγους δογματικούς. Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος πρέπει νὰ εἶναι πράγματι ἐπιστημονικὴ.

2. Σκοποὶ τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος

Ἡ συστηματικὴ ἐξέτασις τοῦ προβλήματος τῆς «καλυτέρας ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς» πρέπει νὰ ἀρχίσῃ μὲ καθορισμὸν τῶν σκοπῶν τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος. Εἰς τὴν γνωστὴν ὀρολογίαν καλοῦνται ἐπίσης ἀνώτατον ὄριον κοινω-

(*) Ἀνακοίνωσις γενομένη εἰς τὸ συνελθὸν ἐν Ρώμῃ τὸ 1963 συνέδριον τοῦ Διεθνοῦς Κέντρου Ἑρευνῶν καὶ Πληροφοριῶν πρὸς Συλλογικὴν Οἰκονομίαν (CIRIEC).

νικῶν ἱκανοποιήσεων ἢ κοινωνικῆς εὐημερίας. Τὸ πρῶτον τιθέμενον ζήτημα εἶναι τὸ νὰ γνωρίζωμεν ποῖα εἶναι τὰ συστατικά στοιχεῖα τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας. Ἐν μεγάλῳ μέτρῳ, ταῦτα εἶναι τὰ ἴδια μὲ τὰ συστατικά στοιχεῖα τῆς ἀτομικῆς εὐημερίας καὶ εὐτυχίας. Δυνάμεθα νὰ διαστείλωμεν τὰ ὑλικά καὶ μὴ ὑλικά στοιχεῖα καὶ τὰ ἀτομικά καὶ κοινωνικά. Εἰς τὰ ἀτομικά ὑλικά στοιχεῖα ἀνήκουν ὁ ὄγκος τῆς καταναλώσεως καὶ ἡ παραγωγικὴ προσπάθεια. Τὰ ἀτομικά μὴ ὑλικά στοιχεῖα εἶναι αἱ διαθέσιμοι πολιτιστικαὶ ἀξίαι. Τὰ ὑλικά στοιχεῖα εἶναι αἱ σχέσεις μεταξύ τῶν συγκεκριμένων ἀτομικῶν στοιχείων δι' ἕκαστον συγκεκριμένον πρόσωπον, ὅπως καὶ ἡ σχέσις μεταξύ ἑνὸς ἀτόμου καὶ τῶν ἄλλων ἀτόμων. Ὁ τελευταῖος αὐτὸς τύπος σχέσεως περιλαμβάνει τὰ στοιχεῖα τῆς ἐλευθερίας (μὲ τὰς διαφόρους ἀποχωρήσεις τῆς) καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Ἐὰν πρέπει νὰ ἐκλέξωμεν μεταξύ διαφόρων διαζευκτικῶν δυνατοτήτων διὰ τὴν κοινωνίαν ἐξεταζομένην ἐν τῷ συνόλῳ τῆς — δηλαδὴ διὰ μίαν ὁμάδα ἀνθρώπων — προκύπτει ἓνα νέον καὶ δύσκολον πρόβλημα. Πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν δυνατότητα νὰ συγκρίνωμεν μίαν αὐξήσιν χρησιμότητος δι' ἓνα ἄτομον μὲ — ἢ εἴπωμεν — μείωσιν χρησιμότητος διὰ κάποιον ἄλλο πρόσωπον καὶ νὰ διαπιστώσωμεν ἐάν, συνολικῶς ὑπάρχῃ αὐξήσις ἢ μείωσις τῆς κοινωνικῆς χρησιμότητος. Ὁρισμένοι οἰκονομολόγοι ὑποστηρίζουν σήμερον ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον. Ἡ ἄποψίς μου εἶναι ὅτι εἶναι δύσκολον ἀλλ' ὄχι ἀδύνατον.

Ἄλλη ἐπιπλοκὴ προκύπτει ἀπὸ τὸ φαινόμενον τοῦ ἀπροβλέπτου. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς, ἡ λύσις τὴν ὁποίαν διαθέτομεν σήμερον εἶναι μερικὴ.

3. Μέσα ἐνὸς οἰκονομικοῦ συστήματος

Ὅπως ἐλέχθη ἤδη, τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῆς «καλυτέρας» ὁργανώσεως τῆς παραγωγῆς ἀποτελεῖ μέρος τοῦ γενικωτέρου προβλήματος, τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκει τὴν ἀρίστην οἰκονομικὴν τάξιν. Ἡ οἰκονομικὴ τάξις συνίσταται εἰς ὄρισμένον ἀριθμὸν θεσμῶν, οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦν ὄρισμένα ὄργανα οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

Μία παντοεινὴ ἄποψις τοῦ γενικοῦ προβλήματός μας δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ πρόβλημα τοῦ ἀρίστου βαθμοῦ ἀποκεντρώσεως τῶν ἀποφάσεων ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν (καὶ ἄλλους μεταβλητοὺς οἰκονομικοὺς παράγοντας). Ἡ ἄποψις αὕτη συναντᾶται εἰς διάφορα «ἐπίπεδα» τῆς ὁργανώσεως, ἀλλὰ ποῖον τμῆμα τῶν ἀποφάσεων ἐπαφίεται εἰς τὰ ἄτομα, ποῖον εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, σὶ ὁποῖα ἐνεργοῦν εἰς τὰς ἐλευθέρως ἀγορὰς, ποῖον εἰς τὰς δημοσίας ἐπιχειρήσεις, ποῖον εἰς τὴν δημοσίαν διοίκησιν; Καὶ ἐὰν αἱ ἀποφάσεις πρέπει νὰ λαμβάνονται ἀπὸ τὴν τελευταίαν αὐτήν, ποῖαι ἀρχαὶ πρέπει νὰ τὰς λαμβάνουν — αἱ τοπικαί, αἱ περιφερειακαί, αἱ ἐθνικαί, αἱ δημοσπονδιακαὶ ἢ αἱ διεθνεῖς; Θὰ χρησιμοποιήσωμεν ἀργότερα ὡς ἓνα τῶν κυριωτέρων κριτηρίων, τὰ ὁποῖα ἐπιτρέπουν τὴν ἐπιλογὴν μεταξύ τῶν δυνατοτήτων αὐτῶν, τὸ κάτωθι ἐρώτημα: ποῖος βαθμὸς συγκεντρωτικότητος ὀδηγεῖ εἰς ἀποφάσεις πληρούσας τοὺς ὅρους τῆς ἀρίστης κοινωνικῆς χρησιμότητος; Ἐὰν τὰ ἰδιωτικά ὀριακὰ κέρδη καὶ ἔξοδα συμπίπτουν

μέ τὰ κοινωνικά ὀριακά κέρδη καὶ ἔξοδα, ἢ ἀπόφαισις δύναται νὰ ληφθῆ ἀπὸ τὰς ἰδιωτικὰς μονάδας.

Ἡ ἐνδεδειγμένη μέθοδος διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ὁμαδικῶν ἀποφάσεων ἀποτελεῖ μίαν ἄλλην πλευράν. Τὸ πρόβλημα τοῦτο δὲν ὑπάρχει ἐφ' ὅσον αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται ἀπὸ τὰ ἄτομα. Εὐθύς ὡς διαπιστωθῆ ὅτι τὸ ἰδιωτικὸν καὶ τὸ κοινωνικὸν συμφέρον διίστανται, πρέπει νὰ εἶναι γνωστὸς ὁ τρόπος λήψεως τῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι προορίζονται διὰ τὴν εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον ἱκανοποίησιν τοῦ συμφέροντος μιᾶς ὁμάδος. Κατ' ἀρχήν, ὅλα τὰ συνδεόμενα συμφέροντα πρέπει νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν εἰς μίαν τοιαύτην ἀπόφασιν. Ἐὰν φρονούμεν ὅτι τὰ πρόσωπα πρέπει νὰ μετέχουν εἰς τὴν λήψιν τῶν ἀποφάσεων, προκειμένου περὶ ὁμαδικῶν ἀποφάσεων, ὡς ἀντιπρόσωποι ἐπὶ μέρους συμφερόντων, πρέπει νὰ φροντίζωμεν ὥστε νὰ ἀντιπροσωπεύονται πράγματι ὅλα τὰ συμφέροντα. Ἡ ἀναλογικὴ δύναμις τῆς ἀντιπροσωπεύσεως των παραμένει πρόβλημα.

Ἐὰν θεωροῦμεν τὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα λαμβάνουν τὰς ἀποφάσεις ὡς ἀνιδιοτελεῖς «σοφοὺς», πρέπει νὰ φροντίζωμεν ὥστε νὰ εἶναι πράγματι. Τοῦτο σημαίνει τοῦλάχιστον ὅτι θὰ ἔχουν συναίσθησιν τῶν συνεπειῶν, τὰς ὁποίας συνεπάγεται πᾶσα ὑπ' αὐτῶν λαμβανομένη ἀπόφαισις διὰ τὰ διάφορα ἄτομα τῆς κοινωνίας. Πρὸς τοῦτο οἱ σοφοὶ πρέπει νὰ εἶναι τοῦλάχιστον εἰδικοί. Ἡ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θέσις τοῦ προβλήματος τῶν ὁμαδικῶν ἀποφάσεων σημαίνει θέσιν τοῦ προβλήματος τοῦ ὁλοῦ, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ παίζουσι οἱ εἰδικοὶ εἰς τὰ συστήματα ψηφοφορίας. Ὑποστηρίζεται ἡ θέσις τῆς παροχῆς ὠρισμένου ἀριθμοῦ ψήφων εἰς τοὺς εἰδικούς. Σχετικὸν παράδειγμα εἶναι τὸ Οἰκονομικὸν καὶ Κοινωνικὸν Συμβούλιον τῆς Ὀλλανδίας, τὸ ἓνα τρίτον τῶν μελῶν τοῦ ὁποῖου ἀποτελεῖται ἀπὸ εἰδικούς καὶ ὄχι ἀντιπροσώπους κοινωνικῶν ὁμάδων.

Συνοψίζομεν τώρα τοὺς κυριώτερους θεσμοὺς καὶ τὰ ὄργανά των, ποὺ δύνανται νὰ ἀποτελέσουν τὴν ἀρίστην τάξιν. Εἶναι φανερὸν ὅτι ὁ κατάλογός μας πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς προσωρινὸς προσανατολισμὸς ἀφορῶν τὰς πραγματοποιηθησομένας ἐπιλογάς. Ἡ ἐπιλογή μας δύναται νὰ γίνῃ ὅταν θὰ ἔχωμεν ἐξετάσει ἂν πληροῦνται οἱ ἀριστοὶ ὄροι τῆς εὐημερίας.

Αἱ παραγωγικαὶ μονάδες εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι δημόσιαι ἢ ἰδιωτικαί. Αἱ ἰδιωτικαὶ μονάδες ἀποβλέπουσι εἰς τὸ ἀνώτατον κέρδος ἐντὸς ἐνὸς δεδομένου περιβάλλοντος ἢ κλίματος, ἐνῶ αἱ δημόσιαι ἐπιχειρήσεις εἶναι δυνατόν νὰ διευθύνωνται κατὰ τρόπον διαφορετικόν, ὁ ὁποῖος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ὀργάνωσιν των καὶ τὰς ὁδηγίας τὰς ὁποίας λαμβάνουσι. Αἱ παραγωγικαὶ μονάδες τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως δύνανται νὰ ἐνσωματωθοῦν εἰς τὴν διοίκησιν ἢ εἶναι δυνατόν νὰ κινῶνται ἀνεξαρτήτως. Εἶναι πράγματι δυνατὴ ἡ ἐνσωμάτωσις ἐνὸς μέρους τῶν δραστηριοτήτων των ἐντὸς τοῦ διοικητικοῦ συστήματος καὶ ἡ ἐκμετάλλευσίς των ὡς «ὑπηρεσιῶν», χωρὶς ἀπαίτησιν πρὸς πληρωμὴν κάποιας τιμῆς. Αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις ὀφείλουσι νὰ ζητοῦν τὴν καταβολὴν μιᾶς τιμῆς διὰ τὰ προϊόντα των καὶ νὰ κερδίζουν διὰ τὰ ἐπιβιώνουσι. Ἡ χρηματοδότησις τῆς διοικήσεως χρειάζεται τὰ φορολογικὰ ὄργανα, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιοῦνται συγχρόνως καὶ δι' ἄλλους σκοπούς, ὅπως ἡ ρύθμισις τῆς συνολικῆς ζητήσεως, ἡ ἀνακατανομὴ τῶν εισοδημάτων, ἢ ἀποθέρυσις ὠρισμένων τύπων καταναλώσεως

καὶ ἡ ἐνθάρρυνσις ἄλλων τύπων καταναλώσεως κ.λ.π.

Τὸ σύστημα τῶν τιμῶν ἀποτελεῖ μίαν ἄλλην σημαντικὴν σειρὰν ὀργάνων. Ὁ χαρακτῆρ του θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τοὺς ὀργανισμούς, οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν καὶ τὴν διανομὴν τῶν προϊόντων. Μία δυνατότης εἶναι ἡ χρησιμοποίησις ἐλευθέρων ἢ συναγωνιστικῶν ἀγορῶν. Ἄλλαι δυνατότητες εἶναι αἱ μονοπωλιστικαὶ καὶ ρυθμισμένα ἀγοραί. Αἱ τελευταῖαι δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦν ἢ ὄχι τὸ ὄργανον τῆς διὰ δελτίων διανομῆς. Ἐνα ἄλλο χαρακτηριστικὸν τοῦ συστήματος τῶν τιμῶν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι ἡ διάκρισις τῶν τιμῶν (ὅταν διάφοροι ἀγορασταὶ πληρῶνουν διαφορετικὰς τιμὰς) ἢ ἕνα διμερὲς σύστημα τιμῶν. Εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν περίπτωσιν, ὁ ἀγοραστὴς πληρῶνει ἕνα ὄρισμένον ποσὸν ἀνεξαρτήτως τῆς ἀγοραζομένης ποσότητος καὶ ἐπὶ πλεόν ἕνα ποσὸν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀγορασθεῖσαν ποσότητα.

Δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν πολλοὺς ὀργανισμούς εἰς τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν σφαῖραν. Μεταξὺ αὐτῶν εὐρίσκεται τὸ γενικὸν πολιτικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι δημοκρατικὸν ὑπὸ τὴν δυτικὴν ἔννοιαν ἢ μὴ δημοκρατικόν. Αἱ ὀργανώσεις κοινωνικῶν ὁμάδων, ὅπως τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα, αἱ ἐνώσεις ἐργοδοτῶν, αἱ ἀγροτικαὶ καὶ αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις ἀποτελοῦν ἄλλα παραδείγματα.

4. Ἀρίστη ὀργάνωσις τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς

Ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν τῆς ἔννοιαν, ἡ παραγωγή, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς παραγωγῆς τῶν ὁμαδικῶν ὑπηρεσιῶν, πρέπει νὰ ὀργανοῦται ἐν μέρει εἰς τὸν δημόσιον καὶ ἐν μέρει εἰς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα. Ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς δύναται νὰ περιλαμβάνη ὅλας τὰς παραγωγικὰς δραστηριότητας, αἱ ὁποῖαι δεικνύουν τὰ κατωτέρω δύο χαρακτηριστικά :

- α) ὄρια καὶ δαπάναι ἴσαι ἢ ἀνώτεραι ἀπὸ τὰς μέσας δαπάνας, καὶ
- β) ἀπουσία ἐξωτερικῶν συνεπειῶν.

Μὲ τὸν ὅρον ἐξωτερικῶν συνεπειῶν ἐννοοῦμεν τὰς ἐπὶ τῆς εὐημερίας ἐπιδράσεις ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν πληρῶνουν τὰ προϊόντα τὰ ὁποῖα ἀγοράζουν. Τὰ προϊόντα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐξωτερικὰς ἐπιδράσεις εἶναι κυρίως αἱ ὑπηρεσίαι. Ἄξιόλογον παράδειγμα εἶναι ἡ συντήρησις τῶν ὁδῶν. Ἐξαιρέσειν ἀποτελοῦν οἱ αὐτοκινητόδρομοι, ὅπου εἰσπράττονται διόδια. Ὑπάρχουν μερικὰ παραδείγματα ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων ὀφειλομένων εἰς τὰ ὕλικὰ προϊόντα. Ὁ ἰδιοκτῆτης ἐνὸς ὀπωρῶνος, ὁ ὁποῖος πωλεῖ μῆλα ἐπιδορᾷ ἐπίσης ἐπὶ τῆς εὐημερίας τῶν μελισσοτρόφων, ἐξασφαλίζων, δωρεάν, εἰς τὰς μελίσσας τὸ μέλι τῶν ἀνθέων τῶν μηλεῶν. Οἱ δέχται τηλεοράσεως, τοὺς ὁποίους χρησιμοποιοῦν οἱ ἰδιοκτῆται των διὰ νὰ τέρπουν καὶ τοὺς γείτονάς των ἀποτελοῦν ἕνα ἄλλο παράδειγμα. Διὰ τὰ περισσότερα ὕλικὰ προϊόντα, αἱ συνέπειαι αὐταὶ εἶναι ἀσθενεῖς.

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἰδιωτικὴ παραγωγή εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον δύναται νὰ τοποθετηθῇ κατὰ βούλησιν εἰς μίαν ἀρίστην κατάταξιν εἶναι ὅτι διὰ τὰς διαδικασίας παραγωγῆς, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν, αἱ ἀποφάσεις αἱ ὁποῖαι λαμβάνονται ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέου συμπίπτουν μὲ ἐκεῖνας αἱ

ὁποῖα θὰ ἐλαμβάνοντο πρὸς τὸ γενικὸν συμφέρον. Κατὰ τὸν Λέργερ, τὰ ὀριακὰ ἰδιωτικὰ καὶ δημόσια κέρδη συμπίπτουν τότε, ἀκριβῶς ὅπως καὶ τὰ ὀριακὰ ἰδιωτικὰ καὶ κοινωνικὰ ἔξοδα. Ἐν τούτοις, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι αἱ δημόσιαι ἐπιχειρήσεις δύνανται ἐπίσης νὰ πληροῦν τοὺς ἀρίστους ὄρους, ἐφ' ὅσον ἔχουν τὴν ἰδίαν ἀποτελεσματικότητα καὶ ἀπολαμβάνουν μεγάλης ἐλευθερίας εἰς τὸν τομέα τῆς διευθύνσεως.

Ἡ παραγωγή διευθύνεται καλύτερον εἰς τὸν δημόσιον τομέα ὅταν ἡ διαδικασία τῆς παραγωγῆς δεικνύη ἓνα ἐκ τῶν κατωτέρω χαρακτηριστικῶν :

γ) ὀριακὰ ἔξοδα κατώτερα τοῦ μέσου κόστους, ἢ

δ) τὴν ὑπαρξιν ἐξωτερικῶν συνεπειῶν.

Ἡ γενικὴ αἰτιολογία εἶναι ὅτι καὶ εἰς τὰς δύο αὐτὰς περιπτώσεις, ἡ ἰδιωτικὴ παραγωγή δὲν θὰ εὐρίσκεται εἰς τὸ ἄριστον ἐπίπεδον. Εἰς μίαν περίπτωση γ, τυπικὴν τῶν βιομηχανιῶν ὑψηλοῦ σταθεροῦ κόστους καὶ τεχνικῆς ὑπερδυναμικότητος, ἡ ἰδιωτικὴ παραγωγή θὰ ὠδήγει εἰς θηριώδη συναγωνισμόν καί, συνεπῶς, εἰς τὸ μονοπώλιον, τὸ ὁποῖον περιορίζει τὴν παραγωγὴν κάτω τοῦ πλέον ἐπιθυμητοῦ ἐπιπέδου. Εἰς μίαν περίπτωσιν, δ, ἡ εὐημερία ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ὑφίστανται τὰς εὐνοϊκὰς ἢ δυσμενεῖς συνεπειὰς τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων, δὲν θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν παραγωγῶν καὶ τὸ ἐπίπεδον παραγωγῆς δὲν θὰ εἶναι καὶ πάλιν τὸ περισσότερον εὐκαταῖον. Αἱ δραστηριότητες, αἱ ὁποῖαι ἔχουν τὰ χαρακτηριστικὰ γ καὶ δ εἶναι, κατ' ἐλάχιστον ὄριον, αἱ ἑξῆς: ἐξασφάλις τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἡσυχίας καθὼς καὶ τῆς δικαιοσύνης, διατήρησις τῆς ὑγείας τοῦ νομίσματος, συντήρησις τῶν ὁδῶν, τῶν λιμένων καὶ τῶν σιδηροδρόμων, χορήγησις ἐκπαιδεύσεως, ὑποβοήθησις τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς μορφώσεως, παροχὴ οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ ἄλλων πληροφοριῶν καὶ λήψεως ἀποφάσεων ἐπὶ τοῦ γενικοῦ ρυθμοῦ τῆς ἀναπτύξεως, κ.λ.π.

Μερικοὶ θὰ ὑποστηρίξουν πιθανῶς ὅτι αἱ ἰδιωτικαὶ εἰταιρίαι δύνανται νὰ ἐκτελέσουν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ὅπως εἰς τὰς Ἠνωμένας [Πολιτείας, ὅταν οἱ ὄροι οἱ ὁποῖοι συνδέονται μὲ τὰς παραχωρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐκχωροῦνται πρὸς τὰς εἰταιρίας αὐτὰς δύνανται νὰ πληρῶσουν τοὺς ὄρους τῆς ἀνωτάτης εὐημερίας. Ἐν συσχέτισμῳ πρὸς τὴν θέσιν ταύτην εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι οἱ ἰδιῶται παραγωγοὶ δύνανται νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τοὺς ὄρους τοῦ ἀνωτάτου ὄριου, χωρὶς προσφυγὴν εἰς τὰ μονοπώλια, ἐὰν ἐφαρμόσουν σύστημα τιμῶν εἰς δύο τμήματα. Πράγματι, ἓνα τοιοῦτον σύστημα ἐπιτρέπει τὸν καθορισμὸν τιμῶν ἴσων πρὸς τὰ ὀριακὰ ἔξοδα — ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ οἰκονομία τῆς εὐημερίας καὶ ἐν τούτοις χωρὶς ζημίας — πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῆς ἰδιωτικῆς παραγωγῆς.

Εἰς τὸν δημόσιον τομέα, γνωρίζομεν διαφόρους τύπους ὀργανώσεως ἐκείνης ἐπιχειρήσεως. Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ἰδεώδης ὀργάνωσις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι προσδιορίζουν τὴν κατάταξιν τῆς ἐπιχειρήσεως ἐντὸς τοῦ δημοσίου τομέως.

Δοθέντος ὅτι ὠρισμένοι θεσμοὶ ὅπως τὸ Κράτος θεωροῦνται ὡς ἀναγκαῖα στοιχεῖα τῆς ἀρίστης κατατάξεως τῶν στοιχείων, πὺδ συνθέτουν τὴν κοινωνίαν, τίθεται τὸ πρόβλημα τοῦ τρόπου λήψεως τῶν ὁμαδικῶν ἀποφάσεων, δηλαδὴ τὸ πρό-

βλημα τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος καὶ κατὰ συνέπειαν τοῦ πολιτικοῦ συστήματος. Ἐὰν τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου ἀνῆκε εἰς ὄλους ἢ εἰς ομάδας, πρέπει νὰ ἐκπροσωποῦνται ὅλα τὰ συμφέροντα. Ἐὰν παρέχεται εἰς τοὺς «σοφοῦς», ἢ «σοφία» των θὰ ἔπρεπε νὰ ἐλέγχεται μέχρι ἐνὸς ὄρισμένου σημείου καί, γενικῶς, οἱ εἰδικοί θὰ ἔπρεπε νὰ περιλαμβάνονται μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι λαμβάνουν τὰς ἀποφάσεις.

Εἰς τὸ δημοσιονομικὸν σύστημα, εὐρίσκεται ἀξιόλογος σειρὰ ὀργάνων. Ἡ οἰκονομία τῆς εὐημερίας πρέπει νὰ συμβάλλῃ καταλλήλως εἰς τὸν τομέα αὐτόν. Οἱ ὅροι τῆς ἀνωτάτης εὐημερίας συνεπάγονται ἀνακατανομὴν τοῦ εἰσοδήματος.

Ἐὰν ἡ σειρὰ τῶν θεσμῶν μας δὲν περιλαμβάνῃ ἓνα σύστημα ἀνακατανομῆς ὀρθοῦ τύπου, ἢ χρησιμότητος τῶν ἄλλων θεσμῶν καθίσταται ἀμφίβολος. Ὁ ἐλεύθερος συναγωνισμὸς καὶ ἡ ἰδιωτικὴ παραγωγή εἶναι δυνατόν νὰ βλάψουν ἐφ' ὅσον δὲν πραγματοποιηθῇ κατάλληλος ἀνακατανομὴ (ὅπως συνέβαινε κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα μὲ τὸν ἀχαλίνωτον καπιταλισμόν). Ὁ ὅρος τὸν ὁποῖον προσθέτει ἡ οἰκονομία τῆς εὐημερίας εἶναι ὅτι ἡ ἀνακατανομὴ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀνακατανομὴ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι αἱ ὀριακαὶ ἀποφάσεις σχετικῶς μὲ τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν κατανάλωσιν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπηρεάζωνται ἀπὸ αὐτήν. Κατ' ἀρχὴν τοῦτο ἐξαφανίζει, ὡς ἰδεώδης λύσις, τόσον τοὺς ἀμέσους ὅσον καὶ τοὺς ἐμμέσους φόρους ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος.

Οἱ τύποι φόρων, οἱ ὁποῖοι ἀνταποκρίνονται πληρέστερον εἰς τοῦτο εἶναι οἱ φόροι ἐπὶ τῆς παραγωγικῆς δυναμικότητος μᾶλλον παρὰ οἱ φόροι ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πραγματικῆς παραγωγῆς.

Ἄν καὶ οἱ φόροι ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τοὺς ἀκριβεῖς ὄρους, τοὺς ὁποίους ἐξετάζομεν, ἔχουν ἓνα ἀποτέλεσμα δυνάμενον νὰ παραβληθῇ μὲ ἐκείνο τῆς ἀνακατανομῆς τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ καὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶν ὡς ὑποκατάστατον τῆς καλύτερας λύσεως. Ἄλλ' ὑπάρχει κάποια ἀβεβαιότης ὡς πρὸς τὰς συγκεκριμένας συνεπείας των.

Ὡς πρὸς τὴν ἀνταλλαγὴν προϊόντων, ἡ οἰκονομία τῆς εὐημερίας ἀπαιτεῖ ὅπως αἱ ἀνταλλαγαὶ συμμορφοῦνται πρὸς τοὺς ὄρους τῆς μὴ διακρίσεως τῶν τιμῶν καὶ τῆς ἰσότητος, μεταξὺ τῶν τιμῶν καὶ τοῦ ὀριακοῦ κόστους. Γενικῶς, τοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ εἰς τὰς ἀγορὰς ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ. Ἐπὶ πλέον, αἱ ἐλεύθεραι ἀγοραὶ δὲν λειτουργοῦν ἀποτελεσματικῶς ὡς πρὸς ὄρισμένον ἀριθμὸν προϊόντων χαρακτηριζομένων εἴτε ἀπὸ μακρὰ χρονικὰ διαστήματα παραγωγῆς εἴτε ἀπὸ περιορισμένας ἐλαστικότητος ζήτησεως καὶ προσφορᾶς. Εἰς τὰς ἀγορὰς αὐτάς, αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν κυρίως τὰ ἀγροτικὰ προϊόντα καθὼς καὶ τὰς οἰκίας, τὰ πλοῖα καὶ τὴν λειτουργίαν των, αἱ μεγάλαι διακυμάνσεις τιμῶν καὶ ἐνίοτε ποσοτήτων προκαλοῦν διαταραχὰς καὶ ὡς ἐκ τούτου προτιμότερα εἶναι ἡ ρύθμισις τῆς ἀγορᾶς.

Ἐμελετήσαμεν ἤδη τὰ προβλήματα τοῦ σχηματισμοῦ τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων, τὰ ὀριακὰ ἔξοδα τῶν ὁποίων εἶναι μικρότερα τοῦ μέσου κόστους. Διὰ τὰ προϊόντα αὐτά, ἡ καλύτερα λύσις συνίσταται εἰς τὸ διμερὲς τιμολόγιον. Πάντως, τοῦτο θέτει ἓνα νέον πρόβλημα: τὸ πρόβλημα τῶν σταθερῶν ποσῶν, τὰ ὁποῖα ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ ἕκαστη οἰκογένεια. Ἄλλὰ καὶ τὸ πρόβλημα τοῦτο δεσπόζεται ἀπὸ γενικώτερα προβλήματα. Ἐὰν σταθεραὶ πληρωμαὶ πρέπει νὰ ἰσχύουν διὰ

διάφορα προϊόντα, τὸ μόνον ἐνδεικτικὸν ποσὸν εἶναι τὸ καθαρὸν ποσόν, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ καταβάλλῃ ἢ νὰ εισπράττῃ ἐκάστη οἰκογένεια. Φαίνεται συνεπῶς νὰ ἐπιβάλλεται μία κοινὴ διεύθυνσις τῶν ἀμοιβαίων αὐτῶν πληρωμῶν. Τοῦτο ἀποτελεῖ πρόσθετον ἐπιχείρημα διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τῆς παραγωγῆς τοῦ τύπου τούτου ἀγαθῶν εἰς τὸν δημόσιον τομέα.

Ἄλλ' ἐὰν τὰ σταθερὰ ποσὰ καθορίζονται ἀνθαιρέτως αἱ σχετικαὶ μὲ τὰς ἐπενδύσεις ἀποφάσεις εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἐσφαλμένα. Αἱ εἰς τὰς σχετικὰς βιομηχανίας ἐπενδύσεις πρέπει νὰ καθορίζονται βάσει τῶν προβλέψεων τῶν κεντρικῶν σχεδίων καὶ ὄχι βάσει ἀποφάσεων λαμβανομένων εἰς τὸ ἐπίπεδον ἐκάστης βιομηχανίας.

Τὸ ἄριστον σύστημα δὲν εἶναι πλήρως ἐὰν δὲν καθορισθῶν ἐπίσης οἱ κοινωνικοὶ θεσμοί, οἱ ὁποῖοι τὸ χαρακτηρίζουν. Ὁρισμένοι θεσμοὶ πλησιάζουν περισσότερο ἀπὸ ἄλλους τὴν οἰκονομικὴν σφαιρὰν. Οὕτως, ἓνα τμήμα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος συνδέεται ἀμέσως μὲ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συμπλήρωμά της. Ἐπι πλεόν, ἡ ἐκπαίδευσις δύναται νὰ εἶναι μέσον ἐξισώσεως τῆς κατανομῆς τοῦ εισοδήματος. Τόσον οἱ κοινωνικοὶ ὅσον καὶ οἱ οἰκονομικοὶ θεσμοὶ χρειάζονται διὰ τὴν λειτουργίαν των πόρους καὶ τὸ γεγονός αὐτὸ καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν πληρεστέραν ἐκτίμησιν τῆς θετικῆς συμβολῆς των εἰς τὴν εὐημερίαν.

Δοθέντος ὅτι αἱ σημεριναὶ γνώσεις μας ἐπὶ τῶν ἀξιῶν, αἱ ὁποῖαι συνδέονται μὲ ὄρισμένους κοινωνικοὺς θεσμοὺς εἶναι ἀβέβαιαι, τὰ συμπεράσματά μας σχετικῶς μὲ τὴν ἐπίδρασιν ποὺ ἀσκοῦν εἶναι ἀξιολογικῶς ἀβέβαια. Οὕτω διαισθανόμεθα ὅτι αἱ ὀργανώσεις τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν πληροῦν τὴν ἀνάγκην «τῆς γνώσεως τῶν θεμάτων». Ἐὰν ἡ πολιτικὴ τῶν ὀργανώσεων αὐτῶν εἶναι μονοπωλιστικὴ δὲν πληροῖ τοὺς ἀρίστους ὁρους. Κατὰ τὰ τελευταῖα πάντως εἶτι ἡ πολιτικὴ τῆς πλήρους ἀπασχολήσεως ἐγένετο γενικῶς ἀποδεκτὴ καὶ αἱ περιοριστικαὶ μέθοδοι ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τῆς ἐργασίας δὲν ἐπικρατοῦν πλέον. Δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ὑπάρχουν θεσμοὶ ἐπιφορτισμένοι μὲ τὴν ἀνακατανομὴν τοῦ εισοδήματος, αἱ περιοριστικαὶ μέθοδοι τῶν συνδικάτων δύναται νὰ θεωρηθῶν ὡς ὑποκατάστατα τῆς καλύτερας λύσεως.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν, ὁ βασικὸς σκοπὸς πρέπει νὰ εἶναι ἡ χρησιμοποίησις ὅλων τῶν ταλάντων τοῦ πληθυσμοῦ, διὰ τῆς παροχῆς εἰς ὅλους τοὺς νέους καὶ τὰς νέας ποὺ παρέχουν ἐλπίδας τῆς δυνατότητος ὅπως ἐκπαιδεύονται συμφῶνως πρὸς τὰς ἱκανότητάς των. Ἄλλὰ τὸ θέμα τοῦ καθορισμοῦ τοῦ τμήματος ἐκείνου τῶν πόρων μιᾶς χώρας, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διατίθεται διὰ καθαρῶς πολιτιστικῶς σκοποῦς παραμένει δυσχερέστατον πρόβλημα.

Παραμένει τὸ ζήτημα τοῦ βαθμοῦ συγκεντρωτικότητος εἰς ἕκαστον θεσμόν καὶ εἰς ἕκαστον ὄργανον. Ὁρισμένοι θεσμοὶ καὶ ὄρισμένα ὄργανα εἶναι δυνατὸν νὰ ὀργανωθῶν πληρέστερον εἰς τοπικὴν κλίμακα, ἄλλα εἰς ἐπαρχιακὴν, ἄλλα εἰς νομαρχιακὴν καὶ ἄλλα εἰς ἐθνικὴν. Εἰς τὴν παραγωγὴν, ὑπὸ τὴν στενήν ἔννοιαν τοῦ ὄρου, ἡ ἐκμετάλλευσις ὀρισμένων βιομηχανιῶν εἶναι πληρεστέρα διὰ μόνων ἐκ δέκα περίπου ἐργατῶν (ἀρτοποιεῖα), ἐνῶ εἰς τὸ ἄλλον ἄκρον τῆς κλίμακος εὐρίσκονται τὰ χαλυβουργεῖα, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦν χιλιάδας ἐργατῶν.

Ἐκ τῆς ἀπόψεως τῶν δημοσίων ἀρχῶν, κατ' ἀρχήν, ἢ κατὰ τὸ δυνατόν, μεγαλυτέρα ἀποκέντρωσις ἰκανοποιεῖ ἀπὸ δημοκρατικῆς ἀπόψεως. Αἱ δημόσιαι δραστηριότητες, αἱ ὁποῖαι ἀσκοῦν τοπικὴν ἐπίδρασιν πρέπει νὰ ἀσκοῦνται ἀπὸ τὰς τοπικὰς ἀρχάς. Αἱ δημόσιαι δραστηριότητες, αἱ ὁποῖαι ἀσκοῦν ὅμως ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἔθνους, ὡς συνόλου, πρέπει νὰ ἀσκοῦνται εἰς ἔθνικὴν κλίμακα.

Ἡ φορολογικὴ πολιτικὴ κατέστη συγκεντρωτικὴ λόγῳ τῶν ἐπιβλαβῶν ἐπιδράσεων, τὰς ὁποίας ἀσκοῦν ἐπὶ τοῦ συναγωνισμοῦ τὰ διαφορετικὰ ὕψη φόρων ἀπὸ περιοχῆς εἰς περιοχὴν. Ἡ ἀγροτικὴ πολιτικὴ πρέπει νὰ εἶναι ἔθνικὴ (ἀκόμη καὶ διεθνῆς) λόγῳ τῶν διαστάσεων τῆς ἀγορᾶς.

Ἐν τούτοις, πολλὰ προβλήματα παραμένουν ἄλυτα. Πολλὰ προγράμματα ἐρευνῶν χρειάζονται ἀκόμη διὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς καλυτέρας ἰδέας περὶ τῆς ἀρίστης ὁργανώσεως τῆς παραγωγῆς.

5. Ἡ ἀρίστη ὁργάνωσις τῆς διεθνοῦς παραγωγῆς

Τὸ πρόβλημα τῆς ἀρίστης ὁργανώσεως τῆς παραγωγῆς δὲν σταματᾷ εἰς τὰ ἔθνικα σύνορα. Ἐκ οἰκονομικῆς ἢ τεχνικῆς ἀπόψεως, τὸ ἔθνος εἶναι αὐθαίρετος μονάς. Ἡ ἐποχὴ μας ἀπαιτεῖ τὴν ἀρίστην ὁργάνωσιν τοῦ κόσμου. Ἄλλ' εἰς τὸν δρόμον μας παρεμβάλλονται τεράστιαι δυσχέρειαι: κυρίως τὸ χάσμα τὸ ὁποῖον ὑπάρχει μεταξὺ τῶν κομμουνιστικῶν καὶ μὴ κομμουνιστικῶν χωρῶν. Τὸ κύριον πρόβλημα φαίνεται νὰ εἶναι ἡ ἐπινόησις ἐνὸς Χάρτου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ἀσφάλεια θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ὁργανωθῇ παραλλήλως μὲ τροποποιήσεις τῶν κοινωνικῶν συστημάτων. Διὰ νὰ εἶναι ἀποδεκτὸς ἀπὸ τὰς κομμουνιστικὰς καὶ μὴ κομμουνιστικὰς χώρας πρέπει νὰ εἶναι καρπὸς συμβιβασμοῦ. Τὰ πλεονεκτήματά του πρέπει νὰ συνίστανται εἰς τὴν μείωσιν τῶν κινδύνων ἐνὸς πυρηνικοῦ πολέμου καὶ αἱ παραχωρήσεις πρέπει νὰ γίνουσι εἰς τὸν κοινωνικοπολιτικὸν τομέα. Ἴσως θὰ πρέπει νὰ δοθῇ ἀποφασιστικὴ ἐπιρροὴ εἰς τοὺς τεχνικοὺς καὶ τοὺς εἰδικούς, διότι οὗτοι ἐνίοτε ἔχουσι τὴν δυνατότητα νὰ συμφωνοῦσι, ἐνῶ οἱ πολιτικοὶ δὲν φαίνεται νὰ ἔχουσι τὴν δυνατότητα αὐτήν. Δὲν εἶναι βέβαιον ἐὰν ὑπάρχῃ λύσις τοῦ προβλήματος.

Ἐνα μέρος τῆς διαφορᾶς Ἀνατολῆς - Δύσεως ἐμφανίζεται ὡς ἀντιζηλία μεταξὺ τοῦ «κομμουνιστικοῦ» καὶ τοῦ «καπιταλιστικοῦ» συστήματος. Πληρύτερα κατανόησις ὡς πρὸς ἄριστον κοινωνικοοικονομικὸν σύστημα δύναται νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν μερικὴν μείωσιν τῆς διαφορᾶς. Εἰς τὴν πραγματικότητα, τὰ δύο στρατόπεδα ἐμφανίζουσι μικτὰ συστήματα. Καὶ τὰ δύο συστήματα εὗρισκονται ἐν διαρκείᾳ ἐξελίξεως. Κάποτε, αἱ ἀδέσμευτοι χώραι θὰ δύναται νὰ ἐκλέξουσι. Τοῦτο δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἰσορροπίαν τῶν δυνάμεων πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς σταθεροποιήσεως.

Ἐκὼς καὶ ἐὰν τὸ πρόβλημα τῶν σχέσεων Ἀνατολῆς - Δύσεως δὲν εἶναι ὄριμον πρὸς λύσιν, ὁ μὴ κομμουνιστικὸς κόσμος ἔχει ἀνάγκην καλυτέρας ὁργανώσεως. Ὁρισμένοι θεσμοὶ καὶ τὰ ὄργανά των οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἀσκοῦν ἐξωτερικὰς ἐπιδράσεις ἐπὶ τοῦ κόσμου θεωρουμένου ὡς συνόλου. Οἱ θεσμοὶ αὗτοι πρέπει νὰ περιέλθουσι εἰς χεῖρας διεθνῶν ἀρχῶν. Ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ ἀποτε-

λεί ένα παράδειγμα. Ἡ ἀνακατανομή τοῦ παγκοσμίου εἰσοδήματος δὲν δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν. Εἰς τὸν τομέα αὐτὸν πρέπει νὰ ὑπάρχη μία ὑπηρεσία ἢ ὁποία: α) νὰ γνωρίζῃ τὴν κατάστασιν καὶ β) νὰ δύναται νὰ τὴν τροποποιῇ ὅταν παραστῇ ἀνάγκη.

Ἡ περισσότερον εὐλογος μορφή, ἢ ὁποία θὰ ἦτο δυνατόν νὰ δοθῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν θὰ ἦτο ἡ μορφή ἑνὸς Διεθνοῦς Ἐθναροφυλακίου, τὸ ὁποῖον θὰ εἰσέπραττεν ὄρισμένους φόρους καὶ ἄλλας εἰσφορὰς καὶ θὰ ἦτο ἐπιφορτισμένον μὲ ὄρισμένα διεθνή καθήκοντα. Ἡ λογικὴ ὑπαγορεύει δύο οὐσιώδεις σκοπούς:

- 1) τὴν μόνιμον χρηματοδότησιν τῶν βελτιώσεων ὑποδομῆς εἰς τὰς ἐν ἀναπτύξει χώρας, καὶ
- 2) τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς διεθνοῦς προγράμματος ἀσφαλίσεως ἔναντι μειώσεως τῶν ἐξαγωγῶν.

Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη σήμερον νέων θεσμῶν. Τὰ ἄλλα σημαντικώτερα ὄργανα μιᾶς διεθνοῦς οικονομικῆς πολιτικῆς χρησιμοποιοῦνται ἤδη ἀπὸ τοὺς ὑπάρχοντας θεσμούς.

Ἐπὶ ἕνα γενικὸν ζήτημα ὁργανώσεως εἰς τὸν διεθνή τομέα. Ἡ ὑπάρχουσα ὅμως διάρθρωσις, ἢ ὁποία συνδέει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅλας τὰς χώρας μέλη εἰς μίαν παγκόσμιον ὁργάνωσιν, εἶναι ἄραγε ἀποτελεσματικὴ ἀπὸ ἀπόψεως ὁργανώσεως ἢ αἱ χώραι θὰ ἔπρεπε νὰ συννοῦνται εἰς ἡπειρωτικὰς (ἢ ἀναλόγους) ομάδας πρὶν ἢ συνδεθῶν διὰ διεθνῶν σχέσεων; Ἐπὶ ἕνα ἄλλο ζήτημα ὑπὲρ τοῦ ἐνδιαμέσου αὐτοῦ ἐπιπέδου καὶ ὑπάρχει αὖτις πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν. Ἐνα τοιοῦτον ἐνδιάμεσον ἐπίπεδον δύναται νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀπλοποίησιν τῆς διάρθρωσεως, ἐὰν αἱ διηπειρωτικαὶ ὑποθέσεις ἐξετάζωνται μόνον εἰς τὸ ἐπίπεδον ἡπείρων καὶ ὄχι μεταξὺ τῶν εἰς διαφορετικὰς ἡπείρους εὐρισκομένων ἐπὶ μέρους χωρῶν.

Ἡ τελευταία ἄποψις, τὴν ὁποίαν θέλομεν νὰ σκιαγραφίσωμεν ἀναφέρεται εἰς τὸ σύστημα ψηφοφορίας, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῆ κατὰ τὴν λήψιν κάποιας διεθνοῦς ἀποφάσεως. Τὸ ἰσχυρὸν σύστημα τῆς μιᾶς ψήφου κατὰ χώραν, εἶναι ἀντιδημοκρατικὸν καὶ ὄχι ικανοποιητικόν. Ἡ ἐπιρροὴ ἐκάστης χώρας πρέπει νὰ εἶναι κάπως ἀνάλογη πρὸς τὴν σημασίαν της. Ἀκόμη περισσότερον ἀξιόθρηνηται εἶναι ἢ ἐκ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἀπουσία ὄρισμένων χωρῶν, κυρίως δὲ τῆς Κίνας.

Προφανῶς, τὸ κυριώτερον ζήτημα εἶναι ἐκεῖνο τῆς δημοκρατίας ἔναντι τῶν αὐταρχικῶν καθεστώτων. Ἴσως ὀφείλομεν νὰ προσπαθίσωμεν νὰ ἀμβλύνωμεν τὰς ἀντιθέτους ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ προβλήματος αὐτοῦ διὰ προσεκτικῆς ἀναλύσεως τῶν πλεονεκτημάτων καὶ τῶν μειονεκτημάτων τῶν δύο καθεστώτων, καὶ διὰ τῆς καταβολῆς προσπαθείας πρὸς μεταρρυθμίσιν των.